

La Sociedad Estatal de Conmemoraciones Culturales (SECC) es complau a organitzar, juntament amb l'Institut d'Estudis Catalans (IEC), amb motiu del seu Centenari, aquesta exposició, que mostra la labor ingent de l'IEC en totes les àrees del coneixement i la manera com ha sabut combinar, amb el mateix pes, el rigor científic i la feina de divulgació posterior.

La celebració del Centenari de l'Institut recupera la memòria de la millor tradició intel·lectual catalana i espanyola, aquella que fonamenta els orígens del catalanisme polític en la cultura pròpia però alhora es vincula intrínsecament amb la tradició liberal espanyola, encarnada per la Institución Libre de Enseñanza i pel seu principal protagonista, Francisco Giner de los Ríos, amic d'Enric Prat de la Riba i de Joan Maragall, precisament en el moment de la fundació de l'Institut. L'amistat entre Giner i Maragall és l'emblema d'una època de transformació; Alexandre Galí va evocar la imatge dels dos amics tornant una tarda pel vessant del Tibidabo, carregats de rams de ginesta, cap a la casa de Sant Gervasi. Podria simbolitzar-se millor la lliçó de concòrdia, de respecte mutu, que van representar Francisco Giner i Joan Maragall? Aquest vincle es mostra en un fet molt significatiu: el 1907 neixen, amb un mateix esperit d'innovació, dos motors de modernització científica i de transformació educativa i cultural a Madrid i Barcelona, respectivament, la Junta para Ampliación de Estudios e Investigaciones Científicas i l'Institut d'Estudis Catalans. Aquesta exposició pretén ser un tribut a aquella aventura, a la trajectòria de l'Institut, que és com retre homenatge a la cultura catalana del segle XX i, a través seu, a tota l'edat de plata de la cultura espanyola i als seus protagonistes, que van fer realitat el somni que naixia ara fa un segle i que solament després de la recuperació democràtica ha reprès els vells vincles, que comencen a enfortir-se amb projectes com aquest.

L'exposició s'integra en un ambiciós programa d'activitats, entre les quals destaquen la commemoració del Primer Congrés Internacional de la Llengua Catalana (1906), de l'any 2006, que va encetar l'any de celebracions amb un cicle de conferències. Durant el 2007 les activitats promogudes per l'Institut i la SECC han continuat amb el Curs d'Alts Estudis sobre cultura catalana, política i societat 1907-2007 i l'exposició que ara ens ocupa: «L'Institut d'Estudis Catalans, 1907-2007. Un segle de cultura i ciència als Països Catalans», de la qual existeix també una versió itinerant. La mostra ofereix la possibilitat de veure junts olis de Ramon Casas o Torres Garcia, alguns dels primers butlletins de les societats científiques més importants de la Catalunya d'aquell moment, documents originals o primeres edicions de les seves publicacions més eminents.

La SECC agraeix el seu esforç a totes les persones i institucions que, d'una manera o una altra, han fet possible que es realitzés aquesta exposició, especialment a Salvador Giner, president de l'Institut d'Estudis Catalans; a Antoni Riera, president de la Comissió Executiva del Centenari i vicepresident de l'Institut, i als altres comissaris de l'exposició, amb qui s'ha col·laborat intensament per dur a terme aquest projecte.